

Murat Özgen

İş Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş.
Genel Müdür

“ Girişim sermayesi, şirketlerin büyüme ve rekabet yeteneklerini geliştirebilmelerini mümkün kılan alternatif finansman yöntemlerinden biri olup yüksek büyüme potansiyeline sahip sektörlerde, rekabet avantajına sahip şirketlerin sermaye ihtiyaçlarını karşılayarak, gelişimleri süresince desteklemeyi amaçlar. ”

§ GİRİŞİM SERMAYESİ

1. Girişim sermayesini kısaca tanımlar mısınız?

Girişim sermayesi, şirketlerin büyüme ve rekabet yeteneklerini geliştirebilmelerini mümkün kılan alternatif finansman yöntemlerinden biri olup yüksek büyüme potansiyeline sahip sektörlerde, rekabet avantajına sahip şirketlerin sermaye ihtiyaçlarını karşılayarak, gelişimleri süresince desteklemeyi amaçlar. Girişim sermayesi şirketlerinin yatırım yaptıkları şirketlerle ortaklıkları belirli bir süre devam eder ve girişim sermayesi şirketleri yatırım yaptıkları şirketlerin değerlerini maksimize etme amaçlarına paralel olarak, ortaklık sürecinin sonunda yaptıkları yatırımlardaki paylarını çeşitli yöntemlerle satarak çıkarlar. Bu yöntemler arasında halka arz, ticari satış (finansal veya stratejik alıcıya satış) veya mevcut pay sahiplerine geri satış yer almaktadır.

2. Girişim sermayesi yatırımları nasıl planlanıyor? Yatırım yapılacak şirkette hangi kriterler aranıyor?

İş Girişim Sermayesi olarak yatırım yapacağımız şirketlerde aradığımız kriterler arasında öncelikli olarak,

yüksek fakat gerçekçi büyüme beklentisi; operasyonel karlılık; sürdürülebilir rekabet gücü ve farklılaşma yaratabilecek iş modeli ile yatırımdan farklı çıkış olanaklarının varlığı yer almaktadır. Fakat bizim için en önemli kriter, yatırım yapacağımız şirketlerin güçlü, deneyimli, yaratıcı, hızlı karar alabilen ve dürüst yönetim ekiplerine sahip olmasıdır.

3. Girişim Sermayesi şirketleri ortak olduğu şirketlere finansal yapının güçlendirilmesi dışında ne tür destekler sağlar?

İş Girişim Sermayesi, yatırım yaptığı şirketlere finansal destek haricinde önemli katma değer sağlamak ve şirket için değer yaratacak stratejileri, şirket yönetimi ile beraber belirlemektedir. Bu stratejiler çok çeşitli şekiller alabilmektedir. İş Girişim Sermayesi'nin hedefi, ortak olduğu Türk şirketlerinin sadece Türkiye'de değil, coğrafi odaktan kaynaklanan risklerin bertaraf edilmesi amacıyla uluslararası pazarlarda da rekabet etmelerini sağlamaktır. Ortak olduğu şirketlere rekabet avantajı yaratmak amacıyla organik olarak veya Türkiye'de sektörlerdeki parçaları ya-

pının sunduğu konsolidasyon fırsatlarından yararlanarak yeni şirketler satın alarak büyümelerine, operasyonel verimliliklerini artırmalarını sağlamalarına, şirketin stratejik olarak yeniden yönlendirilmesine (karlı ürün gruplarına odaklanma veya yeni pazarlara açılabilme gibi stratejilerin uygulanması), en uygun sermaye yapılarını oluşturmalarına ve kurumsallaşmalarına destek vermek, İş Girişim Sermayesi'nin iştirakleri için uyguladığı değer yaratma stratejilerinin önde gelenleri arasında yer almaktadır.

4. Türkiye'de 1995 yılından bu yana yerli ve yabancı girişim sermayesi şirketlerinin yatırımları var. Şirket olarak şu ana kadar hangi şirketlere, ne kadar yatırım yaptınız?

İş Girişim Sermayesi 2000 yılında kurulmuş ve 2004 yılında halka açılmıştır. İş Girişim Sermayesi İş Bankası'nın dolaylı bir iştiraki olup, Türkiye'nin en büyük yerli girişim sermayesi şirketi olarak kurulmuştur. Bugüne kadar 11 yatırım ve 4 başarılı çıkış gerçekleştirmiş, yatırım yaptığı 11 şirkete 60,9 milyon ABD\$ tutarında kaynak aktarmıştır. İş Girişim Sermayesi, yapılmış olan yatırım ve çıkış sayısı bazında Türkiye girişim sermayesi sektörünün lideri konumundadır.

Yatırım yaptığımız şirketler ve yatırım tutarları şu şekildedir: 1. Probil (Bilişim sektörü - 3,18 milyon ABD\$), 2. ITD (Bilişim sektörü - 1,85 milyon ABD\$), 3. Cinemars (Sinema zinciri - 11,5 milyon ABD\$), 4. Nevotek (Bilişim sektörü - 3 milyon ABD\$), 5. Step (Halı ve aksesuar perakendeciliği - 3,5 milyon ABD\$), 6. Tüyap (Fuarçılık - 7 milyon ABD\$), 7. Beyaz (Filo Kiralama - 4 milyon ABD\$), 8. Ode (Yapı malzemeleri üreticisi - 5 milyon ABD\$), 9.

Ortopro (Ortopedik cerrahi malzemeleri üreticisi - 6 milyon ABD\$), 10. Türkmed (Diyaliz hizmetleri - 2,5 milyon ABD\$), 11. Dr. Frik (Jenerik ilaç - 13,36 milyon ABD\$). Aynı zamanda Cinemars, Tüyap, Beyaz ve Step'ten başarılı çıkışlar gerçekleştirdik. İş Girişim Sermayesi çıkış gerçekleştirdiği 4 şirkete toplam 26 milyon ABD\$ kaynak aktarmış, çıkışlardan ise toplam 45,7 milyon ABD\$ ile ABD\$ bazında %76 oranında getiri elde etmiştir.

5. Girişim sermayesinin son yıllarda Türkiye'de de yoğunlaştığı gözleniyor. Bu yatırımların Türkiye için öneminden bahsedebilir misiniz? Gelişme hangi koşullara bağlıdır?

Türkiye dünyanın en bakir girişim sermayesi piyasalarından biri konumundadır. 2007 yılında global girişim sermayesi yatırımları toplamı 796 milyar ABD Doları'na ulaşmışken Türkiye'de bu rakam sadece 2,25 milyar ABD Doları seviyesindedir. 2007 yılı verilerine göre, gerçekleşen toplam girişim sermayesi yatırımlarının Milli Gelir'e oranı ABD'de %3,5, Hindistan'da %1,8, Brezilya ve Çin'de %0,4 seviyesinde iken Türkiye'de %0,3 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2008 yılında ise Türkiye'de gerçekleşen girişim sermayesi yatırımlarının toplamı 2007'ye göre yaklaşık %70 oranında büyüyerek yaklaşık 4 milyar ABD\$'na ulaşmıştır. Diğer bir deyişle, 2008 yılında girişim sermayesi şirketleri tarafından yapılan yaklaşık 4 milyar ABD\$ seviyesindeki yatırımla Türkiye'de kurulu şirketler desteklenmiş ve dolayısıyla Türkiye ekonomisine katkıda bulunulmuştur.

Türkiye ekonomisinin büyüklüğü, geçmişteki büyüme hızı ve gelecekteki büyüme potansiyeli girişim sermayesi açısından cazip faktörlerdir. Diğer taraftan, sermaye ve uzun va-

deli borç olanaklarının kısıtlılığı, birçok sektörün parçalı yapıya sahip olması ve bunun getirdiği konsolidasyon olanakları, şirketlerin ana faaliyetlerine odaklanma ve ana iş kolu olmayan faaliyetlerini elden çıkarma eğilimleri gibi Türkiye'ye özel dinamikler girişim sermayesine duyulan ihtiyacı tetiklemektedir. Ekonominin istikrarlı büyümeyi sürdürmesi, şirketlerdeki kurumsal yönetim ile şeffaflığın geliştirilmesi ve farklı çıkış olanaklarının varlığı, girişim sermayesi sektörünün gelişmesinde önemli faktörler olacaktır.

6. Peki, bir şirket girişim sermayesinden yararlanmak için ne yapmalıdır?

Öncelikle bir iş planının hazırlanması gerekmekte olup bu çerçevede, girişimcinin pazarda tespit ettiği inandığı fırsat doğrultusunda belirlediği hedefleri, yapılacak pazar araştırmasının ardından hazırlanacak olan iş planı ile rakamlara dökmesi, ne kadar sürede projenin hangi büyüklük ve karlılık seviyelerine ulaşacağını, bu noktaya ulaşabilmek için gerekli finansman ihtiyacını önceden belirlemesi, mevcut rekabeti doğru analiz etmesi, diğer riskleri öngörmesi ve risklerin gerçekleşmesi durumunda alınacak aksiyonları planlaması ve bu çerçevede projenin fizibilitesini gerçekçi bir şekilde değerlendirmesi gerekmektedir.

7. Global kriz ve ekonomik yavaşlama sürecinde girişim sermayesi şirketleri ne ölçüde etkileniyorlar veya nasıl etkilenmelerini bekliyor-sunuz?

Global kriz sonucunda özellikle Borçlu Satınalma ("LBO") işlemleri için kritik olan kredi bulma imkanlarının daralması neticesinde, girişim sermayesi işlemlerinin toplam büyüklüğünde ve ortalama işlem büyüklüğünde özellikle 2009 yılında daralma bekliyoruz.